

**ЖАН СОЛОМОНОВ
ГОСПОДИН ДЮПОН**

chitanka.info

Малкото площадче, наречено кой знае защо „Площад на килимите“, се намира на няколко крачки от кметството на квартала, който по традиция, родена в битките през 1831, лиончани наричат помежду си „Република Кроа Рус“. Точно така, разбира се, става дума за „първото въстание на пролетариата против настъпващия капитализъм“ — според червените читанки от нашето детство. По човешки казано: бунта на лионските тъкачи. Гениалният механик Жозеф-Мари Жакард успял да замени човека зад стана с перфокарта, която чудесно обслужва стария ръчен стан, без да се оплаква от ниската надница и от всичко останало. Мисля, че моето поколение помни не толкова революционната същност на това откритие, колкото патоса, с което то ни бе преподавано. Та в главите ни на 12–13 годишни пионери този урок видимо така ни доизбистри „политикономията“, че когато вдигнаха на дъската един съученик, той убедено заяви, че лионските тъкачи са излезли на барикадите, въоръжени и организирани от БКП под мъдрото ръководство на Великия Съветски съюз!

Но тази епоха отдавна остана зад гърба ни. Сега пред мен стоеше мраморната плоча, напомняща за тази страница от френската история.

За местните жители това е, „Хълмът, който работи“, защото тук някога са били главно занаятчийски работилници. А сега — едно от малкото убежища, където няма туристи. Или почти няма. На площада всяка неделя излагат художници и скулптори. Трубадури рецитират баладите си, понякога твърде солени за дамски или политически уши. Тук са и неизменните букинисти, и какво ли не още. По живописните улички, криволичещи наоколо, е невъзможно да се изброят малките театри, музикални кафенета, ателиетата на приложници и клубовете на асоциации за всичко — от самба до Зен. Републиката има даже свое радио — „Радио каню“. А малките ресторанчета с тераси, понякога даже с по две-три маси просто не се наемам да опиша. За всичко това не се разказва. То трябва просто да се види... Обожавам това място!

Разхождах се една неделя в този рай за душата, когато изведнъж погледът ми улови между другите платна, застъпващи всички съществуващи и главно несъществуващи стилове, стройна редица копривщенски къщи. Ама със зюмбюлите му, с гераните му, с дуварите му, абе с всичкото му! На малката масичка пред художника обаче

стоеше стъклена табелка: „Г-н Пиер Дюпон — живописец, портретист. Приема поръчки.“

— Вероятно сте прекарали доста време в България — улових търговския му поглед и се усмигнах извинително. Хайде сега, няма да взема да си украсявам къщата с български пейзажи от г-н Дюпон, я. Каквото ми е трябвало, отдавна съм си го донесъл от извора.

— Напълно достатъчно — усмигна се художникът — Знаете ли, че тази архитектура е характерна за един район, който се намира...

С удоволствие изслушах кратката лекция за подбалканската ни архитектура. Човекът видимо беше познавач, само че в цялата тази работа имаше нещо „недомаслено“, както казваше баба ми. Акцентът му ми беше съвсем, съвсем познат!

— Все пак — обърнах на български, ей така на, да пробвам чувството му на хумор — някои от таблата ви не са ли изписани малко „А ла франсез“?

— Има ги и „А'Лангле“ — върна ми бързо шегата художникът и ми стисна яко ръката. — Откога сте тук?

— Отдавна. А вие?

— Скоро ще станат петнадесет години.

— Странно все пак. Идвам често тук, но ако не бяха картините Ви, нямаше да се запознаем. Сигурно не излагате често.

— Всяка неделя! Предпочитам това място, отколкото долу край Сона. Там е до 12 часа, а тук — свобода! Можеш да излагаш по цял ден. Имам и немалко приятели между колегите.

— Разбирам, нали сме в „Републиката“!

— Истината е обаче, че отскоро излагам българска тематика. Пробвам пазара. Лиончани отдавна са си купили, ако са искали, разбира се, пейзажи от Прованс или лодки по двете реки.

— Три, приятелю. И Божоле!

— Вярно. И Божоле, но всички французи знаят, че романът „Клошмерл“ е много по-хубав от виното. Габриел Шевалие е роден малко по-долу и с любов и хумор е поразкрасил нещата. Знаете ли, че истинското име на градчето е Во ан Божоле?

— Виж, това не знаех. Извинете, това не е много прието да се пита, но защо сте избрали такъв неоргинален псевдоним? Дюпон е нещо като нашенското Иванов. Винаги съм си мислел, че псевдонимът трябва да се запомня лесно, да се набива в очи.

— Има нещо вярно в това, но Пиер Дюпон е истинското ми име. Новото, ако искате.

— Новото?! Значи имате и старо?!

— Разбира се — засмя се Пиер. — Старото ми беше Димитър Никодимов.

— Е, ако сте минали през Чуждестранния легион за френско гражданство?

— Легионът е романтично и добре подсигурено място за истински мъже, но не е вече за моите години. Официално приемат до четиридесет, обаче, когато отидох моите тридесете и осем им се сториха множко. Там сега търсят млади, яки момчета. Понакупах си малко сувенири за спомен от срещата ми в наборното им бюро. Те пък ми подариха някое друго списание и се разделихме. А документите си оправих по времето на Беровото правителство. Тогава тук още приемаха молби за политическо убежище.

— Добре, но името не може да е пречка.

— Пречка не е, но лош спомен е. Нали знаете, че във формуляра за натурализация има въпрос: „Желаете ли да промените нещо в своето име?“ Е, аз го промених цялото! Станах мосю Пиер Дюпон — обикновено име за обикновен французин. Не желая да се набивам в очи. От това никой не е спечелил. И не желая да имам нищо общо нито с България, нито с българите.

— Опа-а-а! — изпуснах се аз. — И защо, моля ви се? Нима сме чак толкова лошава? Може би ще искате да продължим разговора и на френски?

— Не, тъпо е. Пък и моят френски не е много така. Аз говоря с картините си. Ако само знаете колко мизерии са ми правили българите? Но последния път реших — край!

— А излагате български сюжети, все пак. Това да не е нещо като носталгия, която ви гложди нощем?

— Ами, ще ме гложди? Чист бизнес. Да не мислите, че няма евреи, които продават икони? Парите не миришат, както казвали древните римляни. Затова почнах да продавам картини във възрожденски стил. Нямам и конкуренция. Засега.

— Таблата ваши ли са или? — Имах право да се съмнявам и художникът го знаеше по-добре от мен. Номерът „оригинал за туристи“ го бях виждал десетки пъти и то къде ли не. На статива стои

цветно копие, върху което „творецът“ поставя последната мазка — „удар с четката на майстора“ и подава таблото още леко влажно на тръпнещия от възбуда американски колекционер на европейско изкуство. И знаете ли кое е най-чудното? Че много често номерът минава!

— Мои са, разбира се! — стрелна ме гневно г-н Дюпон. — За търговец на хартия ли ме взехте? За ваше сведение съм завършил Художествената академия в София и бях учител по рисуване. Дори тук издържах конкурса и ме взеха за преподавател в едно частно училище. Имах и свое ателие там, а и моделите ми излизаха без пари. Но се получи някаква глупава история с бои и материали... нали знаете как става. Когато искат да убият някое куче, казват, че е бясно! Трябваше да напусна, за да не ме уволнят дисциплинарно. Пак разбрани хора излязоха. Ако бяха българи, нямаше да ми простят така лесно.

— С боите и материалите мога да си представя, но с моделите? Децата имаха за курсова работа „Леда и лебеда ли“?

— „Сузана в банята“ — тупна ме свойски по гърба художникът. Като помислиш този Дюпон-Никодимов не се оказа чак толкова лош човек, макар и българофоб. — После си намерих работа на черно. Гипсови отливки и други сувенири за туристи. Кич до повръщане. „Ателието“ беше в мазето на шефа — един грък. Плащаше на парче и не беше много стиснат. Карах при него цели две години! Тогава беше още старият закон за безработните. Можеш да получаваш пълната помощ до три години, през които си длъжен периодически да доказваш, че си търсиш работа. А аз какво направих? Намерих най-зацапания ксероксен апарат в Лион и извъртях на него биографията си и молба за работа. После с химикалка задрасквах старото име на предприятието и пишех новото. От това по-голям ужас за френските бюрократи — здраве му кажи. Те, дето навсякъде предупреждават, че искат чисти документи, внимават как е сгънат листът в плика и молбата за постъпване на работа — обезателно да е написана на ръка. Да ти изследват почерка на графолог, моля ти се. И въпреки всички тези „предпазни“ мерки от време на време някъде ме викаха за разговор. Тогава, като им се явих небръснат и с цигара в уста, направо ми подписваха да вървя там, отдето съм дошъл — в бюрото за безработни. Точно това се искаше в задачата. Две години на двойна заплата! Ако бях останал така само още една годинка, щях съвсем да

си оправя тотото. Обаче едни българи се завъртяха около мен в гипсолеярната. Уж да ми помогнат, уж да изкарат малко пари за цигари и бира, а ме натопиха! От едната гола завист! Данъчните веднага ме награбиха и ми извъртяха един процес, та ми се зави главата. Осъдиха ме да върна помощите барабар с лихвите. Плюс глобата! Само аз си знам как се оправих. Продадох колата и всичко, което можеше да се шитне. Тогава се и разведох. Тези копелета бяха познати на жена ми. Сега съм женен за една францужойка. Подредих малко ателие с витрина в къщата ѝ. През седмицата съм там, неделя — тук! Какво ми трябва повече. Прощавайте, да видя тази клиентка.

— Ме биен евидаман, мадам — наведе се над нея месьо Дюпон.

Минавам всяка неделя през този тих пристан. Смея да твърдя, че атмосферата тук е по-истинска от парижкия Мон Мартър. Вероятно защото този не е толкова изхабен от световната си слава. А картофките, стридите и бялото вино тук са същите като в долния град, само че цените не са туристически. Виждаме се от време на време и с моя съгражданин, разменяме по някоя дума и все се уговаряме да се видим някога, когато и двамата имаме време за един мъжки обяд. Кой знае, може и да се срещнем. Ако г-н Дюпон успее да преглътне, че и аз съм българин.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.